

Тема 5. Докази і доказування у кримінальному процесі

Ключові терміни та поняття до теми:

Кримінально-процесуальне доказування; доказове право; теорія доказів; процес доказування; суб'єкти кримінально-процесуального доказування; предмет та межі доказування; докази; класифікація доказів; процесуальні джерела доказів; показання свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого; висновок експерта; речові докази; документи.

Семінарське заняття 5

1. Поняття, значення та мета кримінально-процесуального доказування.
2. Предмет та межі доказування.
3. Суб'єкти доказування.
4. Збирання, перевірка доказів та їх процесуальних джерел.
5. Оцінка доказів та їх процесуальних джерел.
6. Умови та процесуальний порядок визнання доказів недопустимими.
7. Поняття і класифікація доказів та їх процесуальних джерел.

Розв'язати задачі:

Під час самостійної підготовки студенти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Слідчий викликав як свідка приватного нотаріуса Шмельову і запропонував їй дати відповіді на питання про дату, час та інші обставини відвідування нотаріуса підозрюваним Головачем, а також про зміст вчинених нею нотаріальних дій. Шмельова відповідала на будь-які питання слідчого відмовилася, вказавши на неможливість розкриття професійної таємниці нотаріуса.

Чи є законною відмова нотаріуса Шмельової від давання показань? Як повинен діяти слідчий в цій ситуації?

2. У кримінальному провадженні по факту вбивства, слідчий допитав як свідків таких осіб:

- а) Баранова, учня 5-го класу загальноосвітньої школи;
- б) Ковальову, пенсіонерку, яка не вміє писати та читати;
- в) Шмарова, працівника карного розшуку відділу Поліції;
- г) Платова, працівника дипломатичної установи в Україні.

Чи можуть показання цих осіб бути джерелом доказів у кримінальному провадженні?

3. Майстер виробничої дільниці Макаров був притягнутий до кримінальної відповідальності за порушення правил охорони праці, що призвело до заподіяння тілесних ушкоджень робітнику Савчуку (ч. 1 ст. 271 КК України). Під час досудового слідства була проведена технічна експертиза. У судовому засіданні суд для з'ясування певних спеціальних питань, які не були вирішені у висновку

експерта, викликав експерта, що проводив експертизу на досудовому слідстві, і спеціаліста – інженера з техніки безпеки. Після оголошення висновку експерта та його допиту з низки спеціальних питань суд заслухав і думку спеціаліста з цих же питань. У вирокі суд послався на висновок експерта й думку, висловлену в судовому засіданні спеціалістом, як на докази, що підтверджують винність Макарова.

Оцініть дії суду.

4. Під час допиту як підозрюваного в усній бесіді зі слідчим Маркін детально розповів про обставини вчинення ним злочину. Проте, коли слідчий склав протокол допиту підозрюваного, Маркін відмовився від своїх показань і від підписання протоколу. Тоді слідчий повідомив Маркіну, що весь перебіг допиту був зафіксований на магнітофон і відтворив йому відповідний запис. Незважаючи на це, Маркін відмовився від підписання протоколу й під час подальшого кримінального провадження показань не давав. Слідчий приєднав запис до матеріалів кримінального провадження як речовий доказ і надалі направив справу з обвинувальним актом прокуророві.

Оцініть дії слідчого.

Чи має доказове значення магнітофонний запис?

Які вимоги кримінального процесуального закону щодо застосування технічних засобів фіксації інформації в слідчій роботі?

Питання для самоконтролю:

1. Поняття та елементи кримінально-процесуального доказування?
2. Які норми складають доказове право?
3. Яким чином збираються докази та їх джерела?
4. За якими правилами перевіряються докази та їх джерела?
5. Які існують процесуальні правила оцінки доказів та їх процесуальних джерел?
6. Що означає належність і допустимість доказів та їх джерел?
7. У чому полягає зміст предмету кримінально-процесуального доказування?
8. Що треба розуміти під межами і обсягом доказування у кримінальному процесі?
9. Хто відноситься до суб'єктів кримінально-процесуального доказування і на кого покладений обов'язок доказування у кримінальному провадженні?
10. Що треба розуміти під доказами та їх процесуальними джерелами в кримінальному процесі?
11. Яка існує класифікація доказів та їх джерел у кримінальному процесі?
12. Хто вважається свідком у кримінальному процесі?
13. Які відомості складають предмет показань свідка і потерпілого?
14. У чому полягають правила оцінки показань свідка і потерпілого?
15. Які відомості складають предмет показань підозрюваного і обвинуваченого, в чому полягають їх різновидності і правила оцінки?

16. В яких випадках призначення експертизи в кримінальному провадженні є обов'язковим?

17. Що таке висновок експерта, його доказове значення.

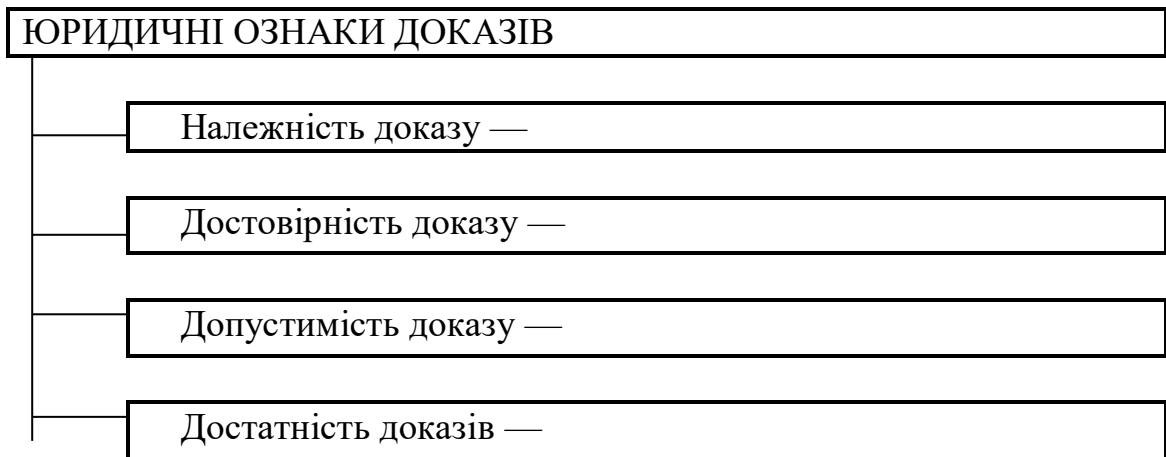
18. Що являють собою речові докази і в чому полягає порядок їх зберігання.

Теми рефератів, доповідей:

1. Правові гарантії у кримінально-процесуальному доказуванні.
2. Непрямі докази в кримінальному процесі.
3. Встановлення об'єктивної істини як мета кримінально-процесуального доказування.
4. Презумпції в кримінально-процесуальному доказуванні.
5. Висновок експерта як джерело доказів.
6. Речові докази у кримінальному процесі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте юридичні ознаки доказів у кримінальному процесі за такою схемою:

2. Надайте характеристику сутності та змісту кримінально-процесуального доказування, заповнивши таку таблицю:

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ДОКАЗУВАННЯ			
Поняття	Мета	Елементи	Значення